

Autoportrét má v malířství mimořádné postavení, protože poskytuje nenahraditelnou představu o svém tvůrci. Ve výtvarném umění je něčím podobným, čím je autobiografie v literatuře. V malířském autoportrétu se nevypráví, ale spíš shrnuje nebo zachycuje okamžitý stav osobnosti. Autoportrét vyjadřuje vztah umělce k vlastní osobě, ke světu a ke společnosti. Je dokumentem fyzické podoby a duševního obsahu jako každý portrét vůbec. Můžeme z něj vyčíst stavovské sebevědomí umělce, rozpoznat jeho osobní skromnost či ješitnost, jeho radost z vlastní tváře, netečnost či humorný postoj k sobě samému. Jsou tu zachyceny zpovědi a sliby, přání, poznání i zklamání.

Na stránkách této práce si čtenář bude moci přečíst pojednání o autoportrétní tvorbě českých barokních malířů. Do pojmu "český malíř" jsem zařadila i ty malíře, kteří se sice na českém území nenarodili, nicméně jejich tvorba je z části s naším prostředím spojena a tudíž je zařaditelná do kontextu barokní tvorby v Čechách a na Moravě, a také ty, kteří se na našem území narodili, ale téměř celý život tvořili v jiných zemích. Proto se mnohdy při výkladu některých vlastních podobizen dostaneme na území našich střeoevropských sousedů. Příslušnost umělců a jejich děl k národnímu celku nelze v podmínkách feudálně uspořádané společnosti posuzovat z téhož hlediska jako v 19. století, kdy se v habsburském státě začaly formovat moderní národy.